

PATVIRTINTA
Širvintų rajono savivaldybės tarybos
2016 m. sausio 28 d. sprendimu Nr.1-3

ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ETIKOS KOMISIJOS VEIKLOS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Širvintų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) etikos komisijos veiklos nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato Širvintų rajono savivaldybės etikos komisijos (toliau – Komisija) funkcijas, teises, pareigas, politiko elgesio tyrimo, darbo organizavimo, priimamų sprendimų ir jų paskelbimo tvarką ir kitus su Komisijos veikla susijusius klausimus.

2. Komisija atskaitinga Savivaldybės tarybai.

3. Komisijos paskirtis – įgyvendinti konstitucinį valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms principą, plėtoti demokratinį valdymą, didinti visuomenės pasitikėjimą savivaldybių institucijomis, skatinti valstybės politikų ir kandidatų į valstybės politikus atsakomybę už savo veiklą ir atskaitomybę visuomenei.

4. Pagrindiniai Komisijos veiklos principai: teisingumas, nešališkumas, skaidrumas, viešumas, atskaitomybė.

II. KOMISIJOS VEIKLOS TEISINIAI PAGRINDAI

5. Komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu (toliau – Vietos savivaldos įstatymas), Valstybės politikų elgesio kodeksu (toliau – Kodeksas), Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu, kitais teisės aktais, Savivaldybės tarybos sprendimais, šiais Nuostatais, pagarba žmogui, valstybei, teisingumo, sąžiningumo, skaidrumo ir viešumo, padorumo, nesavanaudiškumo, nešališkumo ir atsakomybės principais esant skirtingoms politinėms, religinėms pažiūroms ir įsitikinimams.

6. Komisija savo darbe remiasi Lietuvos žmonių visuotinai priimtomis moralės, etikos ir prigimtinės teisės nuostatomis. Komisijos darbas grindžiamas kolegialiu klausimų svarstymu, teisėtumo principu, asmenine Komisijos narių atsakomybe už jos kompetencijai priskirtų klausimų svarstymą, už sprendimų priėmimo nešališkumą.

7. Komisija nagrinėja klausimus, susijusius su politikų elgesio viešajame gyvenime principų ir reikalavimų laikymusi, užtikrina valstybės politikų elgesio kontrolę ir atsakomybę už Valstybės politikų elgesio kodekso nuostatų pažeidimus.

III. KOMISIJOS FUNKCIJOS

8. Etikos komisija:

8.1. prižiūri, kaip Savivaldybės tarybos nariai laikosi Vietos savivaldos įstatymo, Valstybės politikų elgesio kodekso, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, reglamento, kitų teisės aktų, reglamentuojančių Savivaldybės tarybos narių veiklą ir elgesį, reikalavimų;

8.2. analizuoja Savivaldybės tarybos narių nedalyvavimo Savivaldybės tarybos, komitetų ir komisijų posėdžiuose ir Vietos savivaldos įstatymo nustatytų pareigų nevykdymo priežastis;

8.3. tiria ir priima sprendimus dėl Savivaldybės tarybos narių veiklos atitikties Vietos savivaldos įstatymo, Valstybės politikų elgesio kodekso, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, reglamento, kitų teisės aktų, reglamentuojančių Savivaldybės tarybos narių veiklą ir elgesį, nuostatomis;

8.4. nagrinėja savivaldybės bendruomenės narių, valstybės institucijų, gyvenamųjų vietovių bendruomenių ar bendruomeninių organizacijų atstovų siūlymus ir pastabas dėl Savivaldybės tarybos narių veiklos skaidrumo;

8.5. teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai siūlymą dėl Savivaldybės tarybos nario įgaliojimų nutraukimo, jeigu šis Tarybos narys yra praleidęs iš eilės tris Savivaldybės tarybos posėdžius be pateisinamos priežasties;

8.6. Tarybos narių, mero, savo iniciatyva teikia Tarybos nariams rekomendacijas dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų įgyvendinimo.

9. pradeda Tarybos nario elgesio tyrimą esant bent vienam iš šių pagrindų:

9.1. fizinio ar juridinio asmens skundas, kreipimasis ar pranešimas (toliau – skundas) apie valstybės politiko galimai padarytą Valstybės politikų elgesio kodekso nustatytą valstybės politikų elgesio principų, nuostatų ar institucijos, kurioje politikas eina pareigas, veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose valstybės politikui nustatytų reikalavimų pažeidimą (toliau – pažeidimas);

9.2. visuomenės informavimo priemonėse paskelbta pagrįsta informacija apie valstybės politiko galimai padarytą pažeidimą.

10. Etikos komisija, veikdama pagal 8 punkto 8.2. ir 8.6. papunkčius, rengia posėdžius ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

IV. KOMISIJOS DARBO ORGANIZAVIMAS

11. Komisijos sudarymo tvarka nustatyta Savivaldybės tarybos veiklos reglamente.

12. Komisijos pirmininką iš Tarybos narių mero teikimu skiria Taryba. Jeigu yra paskelbta Tarybos mažuma (opozicija), Komisijos pirmininko kandidatūrą meras teikia Tarybos mažumos (opozicijos) siūlymu Tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka.

13. Pirmame posėdyje Komisija iš Komisijos narių balsų dauguma išrenka Komisijos pirmininko pavaduotoją.

14. Komisijos veiklą techniškai aptarnauja Savivaldybės administracija, kuri sudaro sąlygas Komisijai vykdyti nustatytas funkcijas.

15. Komisija, vykdydama savo funkcijas, rengia posėdžius ir pasitarimus. Pagrindinė Komisijos veiklos forma yra posėdžiai. Posėdis laikomas teisėtu, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų Komisijos narių. Posėdyje gali dalyvauti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) atstovai. Posėdyje Komisija priima Valstybės politikų elgesio kodekse ir šiuose nuostatuose numatytus sprendimus, taip pat neprivalomojo pobūdžio nutarimus organizaciniais ar kitais klausimais.

16. Komisijos posėdžiui pirmininkauja Komisijos pirmininkas arba pirmininko pavaduotojas.

Jei posėdyje nedalyvauja Komisijos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas, Komisijos nariai tam posėdžiui pirmininkauti iš Komisijos narių išsirenka posėdžio pirmininką.

17. Komisijos atsakingojo sekretoriaus pareigas atlieka Savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtas valstybės tarnautojas. Šios funkcijos įrašomos į tarnautojo pareigybės aprašymą. Komisijos sekretorius nėra Komisijos narys.

18. Posėdžio darbotvarkė tvirtinama posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių balsų dauguma.

19. Pranešimui Komisijos posėdyje svarstomu klausimu paprastai skiriama 10 minučių, pasisakymui – 5 minutės. Kalbėti dėl to paties klausimo Komisijos narys gali ne daugiau kaip 2 kartus. Antram pasisakymui skiriamos 2 minutės. Pranešėjo baigiamajai kalbai skiriamos 3 minutės. Komisijos posėdžio pirmininkas gali leisti kalbėti ir kitiems posėdžio dalyviams; vienam kalbėtojui skiriama ne daugiau kaip 3 minutės.

20. Komisijos pirmininkas:

20.1. šaukia Komisijos posėdžius, sudaro jų darbotvarkę, pateikia Komisijos nariams posėdžio medžiagą, vadovauja Komisijos posėdžiams;

20.2. išklauso Komisijos narių bei kitų posėdžio dalyvių pasisakymus, skiria nariams pavedimus;

20.3. kviečia į Komisijos posėdžius asmenis, susijusius su nagrinėjamu klausimu;

20.4. skaito pranešimus tarybos posėdžiuose Komisijos veiklos klausimais.

21. Komisijos pirmininko pavaduotojas vykdo Komisijos pirmininko pareigas jo atostogų, tarnybinių komandiruočių, laikino nedarbingumo metu ir kitais atvejais, kai jis negali eiti pareigų, atlieka kitus pirmininko pavedimus.

22. Komisijos narys turi teisę:

22.1. dalyvauti rengiant ir svarstant Komisijos posėdžių klausimus, balsuoti dėl svarstomų klausimų;

22.2. siūlyti kviešti į Komisijos posėdžius reikalingus asmenis;

22.3. susipažinti prieš posėdį su pateikta medžiaga;

22.4. pareikšti pastabas ir teikti pasiūlymus dėl Komisijos posėdžio protokolo;

22.5. siūlyti į darbotvarkę įtraukti svarstytinus klausimus.

23. Komisijos narys, negalintis dalyvauti Komisijos posėdyje, privalo apie tai pranešti Komisijos pirmininkui. Dėl svarbių priežasčių negalintis dalyvauti Komisijos posėdyje, Komisijos narys gali raštu pateikti dėl svarstomų klausimų savo nuomonę, kuri turi būti paskelbta Komisijos posėdyje ir įrašyta į protokolą. Tokia nuomonė balsavimu nelaikoma.

24. Komisijos nariui be pateisinamos priežasties nedalyvavus Komisijos posėdžiuose daugiau kaip 3 kartus iš eilės, Komisijos pirmininkas turi teisę siūlyti Tarybai jį pakeisti.

25. Komisijos nariai sprendimą svarstomu klausimu priima atviru balsavimu posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių balsų dauguma. Balsuojant kiekvienas Komisijos narys turi po vieną balsą. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Komisijos – posėdžiui pirmininkaujančiojo balsas.

26. Komisijos narys negali balsuoti dėl svarstomo klausimo, jeigu yra galimas viešųjų ar privačių interesų konfliktas. Paaiškėjus tokioms aplinkybėms, jis privalo apie tai informuoti posėdžio dalyvius ir nusišalinti nuo klausimo rengimo, svarstymo ir priėmimo. Nusišalinimo faktas nurodant nusišalinusio Komisijos nario vardą ir pavardę užfiksuojamas protokole.

27. Komisijos posėdžiai protokoluojami. Protokolą rašo Komisijos atsakingasis sekretorius. Protokole nurodoma posėdžio data, protokolo eilės numeris, posėdžio dalyviai, svarstomų klausimų pavadinimai, svarstymo eiga ir svarstyti dokumentai bei priimti sprendimai. Posėdžio protokolus pasirašo posėdžio pirmininkas ir sekretorius.

28. Jeigu dėl Komisijos posėdžio metu priimto sprendimo Komisijos narys (nariai) pareiškia atskirąją nuomonę, ji įrašoma į posėdžio protokolą.

29. Komisijos dokumentaciją tvarko Komisijos atsakingasis sekretorius.

V. POLITIKO ELGESIO TYRIMAS

30. Valstybės politiko elgesio tyrimas pradedamas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šių nuostatų 9 punkte nurodytų pagrindų atsiradimo. Komisija tiria galimus pažeidimus, jeigu nuo jų padarymo praėjo ne daugiau kaip 1 metai. Anoniminiai skundai nenagrinėjami. Komisijos atliekamas pažeidimo tyrimas turi būti baigtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tyrimo pradžios. Į šį terminą neįskaičiuojamas politiko laikinojo nedarbingumo, atostogų laikas ir laikas, kai politikas yra išvykęs į tarnybines komandiruotes. Prireikus Komisija gali, bet ne ilgiau kaip dviem mėnesiams, pratęsti šio punkto dalyje nustatytą tyrimo terminą.

31. Atlikdama tyrimą, Komisija turi teisę:

31.1. apklausti politiką, kurio elgesys tiriamas, bei kitus asmenis, susijusius su politiko tiriamu elgesiu ar politine veikla;

31.2. apklausti skundo autorių ir išsiaiškinti apie jo žinomą informaciją apie politiko galimai padarytą Kodekse nustatytų valstybės politikų elgesio principų, nuostatų ar institucijos, kurioje politikas eina pareigas, veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose politikui nustatytų reikalavimų pažeidimą;

31.3. teisės aktų nustatyta tvarka susipažinti su reikiama dokumentais ir gauti jų nuorašus (kopijas) bei kitą tyrimui reikalingą informaciją;

31.4. prireikus išvykti į įvykio vietą;

31.5. pasitelkti specialistų.

32. Atlikdami tyrimą, Komisijos nariai privalo:

32.1. vadovautis Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais, kitais teisės aktais;

32.2. laikyti paslapyje duomenis ar žinias, kurias jie sužinojo atlikdami tyrimą, jeigu tokie duomenys ar žinios sudaro valstybės, komercinę, banko, tarnybos arba kitą įstatymų saugomą paslaptį;

32.3. nenaudoti šios dalies 2 punkte nurodytų duomenų ar žinių asmeninei ar kitų asmenų naudai;

32.4. kol Komisija nebaigė tyrimo, niekam neteikti informacijos apie vykdomo tyrimo aplinkybes, su tyrimu susijusius asmenis, turimą medžiagą, duomenis;

32.5. siūlyti Komisijai svarstyti klausimus, susijusius su Tarybos ir jos narių veikla.

33. Šių Nuostatų 32 punkto nuostatos taikomos ir Komisiją aptarnaujantiems darbuotojams, ir pasitelktiems specialistams.

34. Atlikdami tyrimą, Komisijos nariai, Komisiją aptarnaujantys darbuotojai ir jos pasitelkti specialistai netrikdo valstybės, savivaldybės institucijų, kitų įmonių, įstaigų ar organizacijų darbo ir privalo susilaikyti nuo išankstinių vertinimų ir išvadų, kol nebaigtas tyrimas ir nėra Komisijos išvados.

35. Komisijos nariai už šių Nuostatų 32 punkte nustatytų pareigų pažeidimą atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

36. Politikas, kurio elgesys tiriamas, turi teisę:

36.1. teikti Komisijai paaiškinimus, prašymus ir įrodymus;

36.2. baigus tyrimą susipažinti su tyrimo metu surinkta medžiaga;

36.3. dalyvauti Komisijos posėdžiuose.

37. Komisija per 3 dienas nuo tyrimo pradžios surašo laisvos formos pranešimą, kuriuo informuoja politiką apie pradėtą jo elgesio tyrimą, jo teises, pateikia turimus duomenis apie padarytą pažeidimą ir prašo politiko iki šiame pranešime nurodytos datos pateikti rašytinį paaiškinimą. Komisija šį pranešimą politikui įteikia asmeniškai arba išsiunčia paštu.

38. Komisija, atlikusi tyrimą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tyrimo pabaigos savo posėdyje vertina tyrimo metu surinktus duomenis ir priima šiuose nuostatuose numatytus sprendimus. Apie Komisijos posėdžio vietą ir laiką ne vėliau kaip prieš 5 dienas iki posėdžio pradžios turi būti pranešta politikui. Jo neatvykimas į Komisijos posėdį ar paaiškinimo nepateikimas nekliudo Komisijai priimti sprendimą.

39. Komisija gali nutraukti tyrimą, jeigu iki tyrimo pabaigos politikas savo elgesį ar veiklą pripažino neetiškais, nesuderinamais su savo pareigomis ar institucija, kurioje jis eina pareigas, ir dėl to viešai atsiprašė.

40. Apie Komisijos atliktą tyrimą ir priimtą sprendimą pranešama asmeniui, pateikusiam skundą Komisijai, ir politikui, dėl kurio yra priimtas sprendimas.

41. Pakartotiniai, dėl to paties galimai padaryto pažeidimo, skundai, išskyrus atvejus, kai gautame skunde yra nurodomos naujos aplinkybės, kurios nebuvo ir negalėjo būti žinomos atlikto tyrimo metu, ir dėl to Komisijos priimtas sprendimas yra galimai neteisingas, nenagrinėjami. Dėl pakartotinio tyrimo būtinumo sprendžia Komisija ne vėliau kaip per 10 dienų nuo tokio skundo gavimo. Komisijai nusprendus pradėti pakartotinį tyrimą, jis atliekamas pagal šiuose nuostatuose ir Valstybės politikų etikos kodekse nustatytas procedūras.

VI. KOMISIJOS SPRENDIMAI

42. Komisija gali priimti šiuos sprendimus: 42.1. konstatuoti, kad politikas nepažeidė Kodekse ar institucijos, kurioje jis eina pareigas, veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytą valstybės politiko elgesio principų ar reikalavimų;

42.2. apsiriboti svarstymu Komisijoje;

42.3. konstatuoti, kad politikas pažeidė Kodekse ar institucijos, kurioje jis eina pareigas, veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytus valstybės politiko elgesio principus ar reikalavimus;

42.4. rekomenduoti politikui suderinti savo elgesį ar veiklą su Kodekse ar institucijos, kurioje politikas eina pareigas, veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytais valstybės politiko elgesio principais ar reikalavimais;

42.5. rekomenduoti viešai atsiprašyti;

42.6. įtarus esant nusikalstamos veikos požymių, perduoti medžiagą ikiteisminio tyrimo įstaigoms ar prokuratūrai.

43. Komisijos atliktas tyrimas įforminamas sprendimu. Komisijos priimtame sprendime turi būti išsamiai nurodytos visos reikšmingos faktinės aplinkybės ir motyvai, argumentai ir teisinės nuostatos, kuriomis vadovautasi priimant atitinkamą sprendimą.

44. Komisijos priimamą sprendimą sudaro šios dalys: įžanginė, aprašomoji – motyvuojamoji ir rezoliucinė:

44.1. įžanginėje sprendimo dalyje nurodoma sprendimo priėmimo data ir vieta; Komisijos pavadinimas; posėdyje dalyvaujantys asmenys; Komisijos sekretorius; asmens, kurio veikla tiriama, vardas, pavardė ir pareigos; tiriami asmens veiksmai;

44.2. aprašomojoje – motyvuojamojoje sprendimo dalyje nurodoma:

Komisijos nustatytos faktinės aplinkybės; asmens, kurio veikla tiriama, paaiškinimai; įrodymai, kuriais grindžiamos Komisijos išvados; argumentai, dėl kurių atmetami tam tikri teiginiai; nuorodos į konkrečias teines normas, kurios buvo taikomos tiriant;

44.3. rezoliucinėje sprendimo dalyje nurodoma Komisijos išvada dėl svarstomo asmens veiksmų ir teisės aktas, kuriuo vadovaujantis priimtas sprendimas.

45. Komisijos sprendimai yra teisėti, kai posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė visų Komisijos narių. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas.

46. Komisijos nariai, posėdyje pareiškę atskirąją nuomonę dėl tyrimo išvadų, turi teisę apie tai pateikti informaciją.

47. Komisijos sprendimus pasirašo Komisijos pirmininkas, o kai jo nėra – Komisijos pirmininko pavaduotojas. Jeigu nėra Komisijos pirmininko ir Komisijos pirmininko pavaduotojo, juos pasirašo tam posėdžiui pirmininkauti iš Komisijos narių išrinktas posėdžio pirmininkas.

VII. INFORMACIJOS TEIKIMAS

48. Komisijos priimti sprendimai yra vieši ir skelbiami teisės aktų nustatyta tvarka.

49. Po kiekvieno Komisijos posėdžio gali būti parengiamas pranešimas visuomenės informavimo priemonėms. Pranešimą raštu arba žodžiu gali pateikti tik Komisijos pirmininkas ar Komisijos įgaliotas jos narys ir tik tokį, kokį įgaliojo pateikti Komisija.

50. Informaciją apie Komisijos sprendimus visuomenės informavimo priemonėms teikia Komisijos pirmininkas arba jo įgaliotas Komisijos narys. Komisijos nariai, posėdyje pareiškę atskirąją nuomonę dėl tyrimo išvadų, turi teisę apie tai pateikti informaciją.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Komisijos nariai už šiuose Nuostatuose nustatytų pareigų pažeidimą atsako įstatymų nustatyta tvarka.

52. Šiuos Nuostatus tvirtina, keičia ar panaikina Savivaldybės taryba savo sprendimu.
